
Notat

Til : Ordfører
Fra : Yousuf Gilani

Kopi :

Vår referanse
11/39 - 36

Arkivkode
070

Sted
DRAMMEN

Dato
02.12.2011

HJEMLØSE KATTER

Spørsmål til bystyrets møte 13. desember fra Yousuf Gilani (Venstre)

Hjemløse katter er et av de største dyrevernproblemene i dag. Det er moralsk forkastelig at det gjøres lite eller ingenting for å bedre forholdene og verdigheten for disse stakkars dyrene. Hvert år blir det født langt flere kattunger enn det eierne klarer å få gitt bort. Av den grunn er det mange katter som lever et "villkatteliv", hvor sykdom, skader, infeksjoner og dårlig ernæring er resultatet som følge av at ingen tar vare på dem.

Den beste måten å få redusert antall uønskete kattunger på er å få både hunn- og hannkatter kastret. Sterilisering og kastrering av katter er viktig både for kattens egen helse og for å redusere antall hjemløse katter. Tidlig kastrering av katter er også anbefalt av Katteutvalget nedsatt av Landbruksdepartementet som et forebyggende tiltak mot hjemløshet av katter. En kjønnsmoden usterilisert hunnkatt og en ukastret hannkatt vil, hvis de får gå fritt, i gjennomsnitt produsere 12 unger i løpet av et år.

Det er viktig å sette et økt fokus på dyrevern og dyrevelferd, i den anledning ønsker jeg å stille følgende spørsmål:

- 1) Hvordan er samarbeidet mellom Drammen kommune, Mattilsynet, politi, dyrevernsnemnda og miljørettet helsevern med tanke på å ivareta hjemløse dyr?
- 2) Vil Drammen kommune å opprette tilskuddsordning/ økonomisk støtte til hjelpesentre for hjemløse dyr til kastrering/sterilisering av katter.

Svar:

1) Forvaltningsmessig er katters velferd underlagt Landbruks- og matdepartementets Lov om dyrevelferd datert 19.06.2009 med særlige bestemmelser om dyrehold . Ref §§ 22 – 28. Drammen er del av en interkommunal statlig dyrevern under Mattilsynets distriktskontor – bestående av kommunene Drammen, Lier, Hurum Røyken og Nedre Eiker. Mattilsynet står for oppnemning av dyrevernemnda for de 5 kommunene og er ansvarlig for å gi nemndene relevant opplæring.

I saker som gjelder dyrevelferd er det en utbredt kontakt mellom Drammen kommune ved virksomheten Vei, natur og idrett, Helsetjenesten og Mattilsynet. I de saker der kommunen får melding knyttet til dyrevelferd hos katter direkte fra innbyggere eller fra politiet rettes disse til Mattilsynet/Dyrevernemnda som rette tilsynsmyndighet. I saker der det stilles spørsmål om katters helsemessige effekter kobles Helsetjenesten/miljørettet helsevern inn for faglige råd. Mattilsynet har i samråd med kommunen utarbeidet et dokument som belyser rollefordelingen og aktuelle problemstillinger. Dokumentet vil ikke bli gjengitt her, men vil bli publisert som vedlegg til dette svaret.

2) Spørsmål om å opprette tilskuddsordninger/økonomisk støtte til hjelpsentre er underlagt kommunens budsjettmessige prioriteringer. Den faglige vurdering knyttet til dyrs velferd i byen ligger hos Mattilsynet /Dyrevernemnda. Så langt er det ikke innkommet meldinger fra Dyrevernemnda/Mattilsynet eller Helseavdelingen som synes å utløse en bred aksjon for sterilisering av katter i byen. I det lange løp dreier spørsmålet om villkatter seg om etikk og moral knyttet til dyrehold generelt – mao hvilke selvstendig ansvar en dyreeier har for sitt dyrehold.

Vedlegg:

Ansvaret mellom ulike etater med hensyn til håndtering av katter.

Innledning

Offentlige etater og dyreklinikker opplever hyppig å få henvendelser om eierløse / forvillede katter der publikum ønsker bistand for å få tatt hånd om dyrene. Det er flere regelverksområder som berøres, og dermed ofte stor uklarhet om hvem slike henvendelser skal rettes mot. Publikum kan derfor oppleve å bli sendt "fra den ene til den andre" uten å få en endelig vurdering av sin sak.

Under er det beskrevet ulike situasjoner og ansvarsforhold slik at publikum lettere ble henvist til rett instans.

Generelt om ansvar for dyr

Ansvaret for sports-, kjæle – og produksjonsdyr ligger i utgangspunktet alltid hos eier. Finnes det en kjent eier, skal denne følge opp situasjonen og sørge for at dyrenes behov for omsorg blir dekket. Mattilsynet kan med forvaltningsvedtak pålegge dyreeiere å sørge for at dyrs velferdsbehov dekkes, og kan også ta dyr i forvaring eller avvikle dyrehold for eiers regning, dersom eier ikke retter seg etter vedtakene.

Skadet/syk katt funnet og hjelpeplikt ved lidelse

Alle borgere i landet har en egen hjelpeplikt når de finner dyr som lider. Kommer de over et dyr som lider, skal de hjelpe dyret så langt de kan, og evt melde fra til eier, alternativt veterinær eller politiet dersom eier er ukjent, jf dyrevelferdsloven § 4. Finner av sykt skadet dyr hvor eier er ukjent må finner oppfordres til å ta kontakt med veterinær for videre oppfølging og evt avlaving. Lokal veterinær vurderer selv videre oppfølging, herunder om de ønsker å oppbevare katten i påvente av at en eier kan finnes (ønsket nivå på kundeservice). Det finnes ingen offentlig ordning eller institusjon for behandling og oppstalling av lidende dyr med ukjent eier. Etter en faglig vurdering av hvert enkelt tilfelle, kan derfor avlaving være den eneste mulighet for å få slutt på lidelsen.

Dersom katten avlives og eier ikke er kjent, dekker Mattilsynet kostnadene til avlaving etter at veterinær sender inn eget skjema for refusjon av utgifter

Varslingsplikt ved mishandling/omsorgssvikt

Dersom noen blir kjent med – eller har grunn til å tro at dyr blir utsatt for mishandling eller alvorlig svikt vedrørende miljø, tilsyn og stell, skal de snarest mulig varsle Mattilsynet eller politiet, jf dyrevelferdsloven § 5. Mattilsynet er satt til å forvalte dyrevelferdsloven. Dyrevelferdslovens formål er å sikre at dyr ikke lider unødig. Loven sier ikke noe direkte om avlaving av uønskede kjæledyr, men avlaving kan i en del tilfeller likevel være nødvendig for å unngå eller gjøre slutt på lidelse.

Mattilsynet mottar daglig bekymringsmeldinger angående dårlig dyrevelferd og vi har rutiner for oppfølging av dette.

Dersom dyreeier ikke håndterer dyret sitt på en dyrevernmessig forsvarlig måte, skal Mattilsynet fatte de nødvendige vedtak.

Eiendomsretten til dyr

Vår erfaring er at forvillede og uønskede kjæledyr oftest dreier seg om katter. Katter er i likhet med andre husdyr, omfattet av alminnelig eiendomsrett. Eiere av katter har ingen lovmessig plikt til å merke disse ved chip, tatovering eller på annen måte. At en katt er umerket, betyr derfor ikke at katten er eierløs. Dersom noen omplasserer eller avliver katter som eies av andre, kan dette være rettsstridig.

Det eneste tilfellet der dyrevelferdsloven gir hjemmel for at enhver kan avlive dyr, er i helt akutt nødstilfelle der dyret tydelig er så sykt eller skadet at det helt åpenbart ikke kan leve eller bli friskt igjen, og det medfører store lidelser hvis avlivningen må utsettes i tid. Dersom dette dreier seg om et husdyr, er det en forutsetning at man forsøker å kontakte eier, Mattilsynet eller politi, jf. dyrevelferdsloven § 4 og 5.

Dyr som kommer vekk fra sin eier (forvillede, hittede), har varierende evne til å finne tilbake, og har varierende fare for lidelse – alt etter hvor det befinner seg og hvilken tilstand det er i. For hunder har politiet ofte en avtale med et privat selskap som tar vare på hunden inntil videre. Politiet tar også imot "savnet meldinger" fra eiere av hunder og større dyr. Tilsvarende ordning finnes de fleste steder ikke for katter og mindre dyr.

Dyr som kan medføre helsemessig ulempe

Lovgrunnlag: KHL §4a-1, 4a-8(retting), Forskrift om miljørettet helsevern §1
Helsetjenesten skal sikre befolkningen mot faktorer i miljøet, blant annet biologiske, kjemiske, fysiske, og sosiale miljøfaktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen.

Forholdet må være over en viss tålegrense og av en viss alvorlighet dersom det kan anses å være i strid med forskriften. Forhold som ikke går utover dagliglivets alminnelige risiko vil ikke omfattes av helselovgivningen.

I følge Folkehelseinstituttet er det lite sannsynlig at katter kan medføre sykdom i befolkningen. Alminnelig kattehold samt mange katter i et område vil ikke medføre reaksjoner fra helsetjenesten(overstiger ikke alminnelig risiko). Mange katter i barnehager med påfølgende funn av avføring i sandbasseng kan medføre helsemessig ulempe for barnehagebarn. I slike tilfeller kan helsemyndigheten gripe inn.

Ansvar for forvillede katter spesielt

Person eller organisasjon som ved egen beslutning / handling gir en katt uten kjent eier omsorg og dermed skaper et avhengighetsforhold for katten, gjør seg selv ansvarlig for katten. Velger noen å føre katter direkte, må de være klar over at konsekvensen av at de gjør kattene avhengig av dem, er at de også juridisk påtar seg omsorgsansvaret.

Det er viktig at mennesker ikke legger til rette for at katter kan yngle uhemmet uten at noen tar ansvar for dem, herunder at de fjerner matrester/søppel som kan gi næring til smånagere eller kattene selv.

Oppformering av katter der "snille mennesker" fører dem og situasjonen tar overhånd

Primært vil den som aktivt har begynt å føre kattene også ha påtatt seg et ansvar for disse. De må da også ta ansvaret for å evt avvikle katteholdet dersom dette blir uhåndterlig. Dersom katterførereren ikke er i stand til dette, bør Mattilsynet vurdere de dyrevernmessige aspekter og helsetjenesten vurdere forhold mht helse og miljø. Dersom dette er ivaretatt og dyreholdet først og fremst er "en provokasjon" for naboene, så må naboene enten akseptere dette, eller ta saken til politiet dersom kattene er en belastning mht generell ro og orden.

Tilfeldig enkeltkatt på avveier – uskadd

Spørsmål om dyr hvor eier ikke er kjent og som ikke må avlives av dyrevernmessige grunner henvises til politiet eller dyrebeskyttelsen.

Katt fra dødsbo

Katten er en del av boet, og ansvaret påhviler evt arvinger. Den generelle hjelpeplikten etter dyrevelferdsloven gjelder. Kostnader ved behandling, omplassering eller avliving dekkes av midler i boet.

Katt som oppleves som farlig

Katter som oppleves som problematiske fordi de slåss og skader andre katter eller mennesker håndteres som "farlige dyr". Her ligger det et hjemmelsgrunnlag både i straffelovens § 354, nr. 3 og 4 (når det finnes en eier) og i viltlovens § 14a (når man ikke har definert eier). Ansvarlig myndighet for disse vurderinger er henholdsvis politiet og lokale viltmyndigheter.

Uønskede/ fremmede katter i bedrifter, barnehager osv

Det er bedriftene selv som er ansvarlig for å beskytte sin virksomhet. Virksomhetene må evt fysisk stenge av for at kattene ikke skal komme inn på områder der de er uønsket. Man må finne ut om det er mangelfulle søppelrutiner i området som evt gjør at kattene kan livnære seg og yngle.

Katter som dør i trafikken

Ihht vegtrafikkloven er den som kjører på et dyr pliktig å sjekke ut at dyret ikke lider. Ellers gjelder også den generelle hjelpeplikten etter dyrevelferdsloven. Dersom dyret allerede er dødt, og oppdages i vegkanten bør en forsøke å få dyret scannet slik at eier kan varsles. (Mange katter er ID merket). Kan ikke finner påta seg denne oppgaven bør saken henvises til vegeier som enten er kommunen eller fylket.

Oversikt over etater med ansvar

Ansvar	Hendelse	Tlf
Mattilsynet	Dyrevern/dyrehelse	06040
Kommunen helsetjenesten	Sikre befolkningen mot negative miljøfaktorer for helsen	03008
Politiet	Farlige dyr/ redning i forhold til mennesker og dyr m.v.	32805500
Kommunen Veg	Døde dyr	03008
Dyrebeskyttelsen	Bortkommet katt	95924137